

Egy csésze tea

Gondolatok a barátságról

Cicero azt mondta: „Boldognak lenni annyi, mint biztosnak lenni abban, hogy egy bizonytalan ügyben biztos barátunk van.” Beszéljünk hát a „jó barátság” boldogságáról. A „jó” barátság, az „igazi” barátság ritka érték az életben, drága kincs.

A barátság mindig önkéntes, senkit sem lehet kényszeríteni rá. Az adás készségére van szükség hozzá, anélkül hogy azt számolgatná előre az ember, mit fog visszakapni. De meg kell tanulni a megkülönböztetés képességét is. Mert ha szóhasználatunk szerint vannak „jó” barátok, akkor abból kell kiindulni, hogy az ellenkezője is igaz: léteznek rossz barátok is. Erre az eredményre jutott a Londoni Egyetem egyik vizsgálata. Depressziós nők henteente egyszer egy órára „barátnőt” kaptak. Az egy év utáni gyógyulási arány – 76% – éppoly nagy volt, mint a gyógyszerek esetében. A rossz barátok viszont rendszerint könnyen megbetegítik az embert. Jóllehet mind ez ideig nincsenek róla egyértelmű tudományos adatok, a kutatók mégis meggyeznek abban, hogy a barátok árulásának súlyosabb következménye lehet a testre és a lélekre egyaránt, mint azt ideig feltételezték. A féltékenység, a versengés, a hazugság és a csalás – lassan és folyamatosan – maró mérget csepegtet a barátságba.

Vigyázat! Mindenütt lebzselnek hízelgők és irigykedők! Barátságukat kínálják, csak a javadat akarják, de jobb, ha azt megtartod magadnak! Előre kiszámíthatóak a konfliktusok, ha a barátság kezdetől fogva kiegyensúlyozatlan, ha olyan emberek találhatnak egymásra, akik státusukat, képességeiket, érdekeiket és értékfogásukat tekintve más-más bolygón élnek, és ha az adás és a kapás kezdetől fogva egyenetlenül oszlik meg.

Mihelyt megjelenik az elvtelenség, máris érdekbarátságról van szó. A kelletlen, semmire sem kötelező érdekkapcsolatoknak nincs esélyük a fennmaradásra. Vannak olyanok, akik úgy gyűjtik a barátokat, mint mások a trófeákat. Az ilyen kapcsolatok általában hamar megromlanak.

Jó barátok esetében magától értetődő az adás és kapás kiegyensúlyozottsága – és éppígy az is, hogy részt vesznek egymás életében, sorsában – annak csúcspontjain és mélypontjain egyaránt –, örülnek egymás fejlődésének, tisztelik és becsülik egymást, kölcsönösen vigaszt és megértést nyújtanak. A barátok olyan útítársak, akik kölcsönösen jóindulattal szemlélnek egymást. Közös vállalkozás a bizalom és a nyitottság gyakorlásának kockázatát. A barátok sok jót és sok rosszat tudnak egymásról – mégis

szeretik egymást. Az igazi barátsághoz hozzátartozik az őszinte, olykor kínos beszéd is. Mert nem minden változás előnyös. A barátnak nem minden cselekedete érdemel tapsot. A barátok jó megfigyelők, megvesztegethetetlen tanúk. Ha komolyan veszik a másikat, akkor megmondják neki, ami nem tesz nekik.

Az ilyen barátságok életre szólóak. A bennük megnyilvánuló mély szimpátia szilárdabb, mint bármely lobbogó szenvedély. „A barátság mindig jót tesz, a szerelem viszont nagyon meg tud sebezni”, vélte Seneca már 2000 évvel ezelőtt. A barátok megfogadják, hogy egy életen át szeretnék elkísérni egymást, mert barátságuk az a szál, amely akkor is kitart, amikor már minden kötél szakad. Mark Twain ezt így fejezte ki: „A barát tulajdonképpeni feladata az, hogy melletted álljon, amikor nincs igazad: Mindenki a te oldaladon áll, amikor igazad van.”

A barátság jót tesz az embernek, „oly nyugodt dolog, mint egy csésze tea. Mint egy jó beszélgetés. Nem a telihold megugatása. Nem ellentmondásos szenvedélyek démoni kirobbanása”, írta Sam Keen amerikai filozófus. Egy csésze tea a kapcsolati háborúk ellen, az apróságok körüli mindennapos, felőrlő küzdelmek balzsama, a béke helye – ahol nincs hatalmaskodás, megalázás, visszautasítás.

A barátság jót tesz. Érdek nélkülinek és csodálatosnak megismerni magunkat – ritka és drága dolog. Mindent tudni a másiktól, és mégsem leleplezni őt, soha meg nem fosztani varázslatától – ez a dallama ama szeretet himnuszának, amelyben a legkedvezőbb alkalom sem teszi tolvajjá a barátot.

Doris Weber

Forás:
Publik-Forum, 2007/3

